

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Tanító néni kérem: éhes vagyok*

Forrás:

Pesti Napló

Bp

(Hely)

1922. 11. 15.

(Idő)

(Köt. v.)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1922"

Személv

361.1 1922

Tanító néni kérem: éhes vagyok

(Sajtó- és ösztönzőtől.) Sűrű novemberi eső veri az aszfaltot és a sűrű esőcseppek novemberhez illően csapkodják az ablaktáblát is. Itt a télvíz ideje és még csak most kerülnek a nyomor enyhítését célzó tervek a napvilágra, amikor már a segítség is idején volna. Nincs külföldi misszió, nincs Pedlow kapitány, aki a pesti nyomor szülőiteit istápolná és gondjaiba venné. Magunkra maradtunk, nekünk kell a jövő nemzedék épségben tartásáról gondoskodni. Nagy és nehéz ez a feladat, mert olyan rettenetes nagy az étellel való harc, hogy már a 6-10 éves gyermekeknek is be kell állniuk a csatasorba, hogy felvegyék az étellel a küzdelmet...

Az iskola előtt

Reggel hét óra. Esik az eső és sűrű feketeség fekszi meg a pesti eget. A Szvetenai ucca Mester ucca felől részén van a Székesfővárosi Elemi Népiszkola vöröstéglás palotája. A kapuban négy gyermek üldögél. Kettőnek nincs cipője. Beszélgetnek, olvasgatnak: ismétlik a mai leckét. Azt mondja az egyik:

— Ma lesz ebéd, mer' kiadják a zsírt.

— Három óraker ment ki a mamám, — szól a másik — oszt beállt a sorba. Öt órától mostanig én voltam ott, mert neki mosni kellett menni. Most meg a Julis áll. Talán nekünk is kiadják...

— Magyarország folyói közül a legnevezetesebbek — morogja az egyik menitlábos — a Duna, a Tisza... te! — szól közbe és hagyja abba hirtelen a tanulást — igaz, hogy a Gál Kálmán, aki a 37-be lakik, tegnap száz koronát keresett a keletinél a csomagoknál?

— Persze, hogy igaz, — feleli a harmadik — én minden reggel öttől hétfig csomagot hordok, néha még százötvenet is keresek.

Közben egyre jönnek a gyerekek. Lassanként összegyűlik száz-kétszáz kisebb-nagyobb fiú. Mind kiskabátban, *egynek sines felöltője*. A tálikabátot erre felé talán nem is ismerik. *A legtöbben kabát nélkül jönnek*, apjuk elnyúlt, össze-vissza foltozott meleg trikóingében.

Félnyolc felé kinyílik az iskola kapuja és betódul az iskolába a sok gyermek. Túlekednek, lökdösik egymást: szeretnének már az iskolaterebben ülni, amely, ha nem is fűtik, mégis melegebb, mint az ucca. Lassanként elérkezik a nyolc óra.

Mit mond a tanítónő

A harmadik osztály ajtaja előtt várjuk meg a tanítónőt. Panaszodik, hogy milyen rossz a helyzete. Elmondja, hogy csak helyettes tanítónő és a törzsfizetése napi 6 korona, amelyhez még különböző pótlékok is járnak. Úgyhogy havonta összesen 7000 koronát kap. Azután a gyerekekről beszél. *Elmondja, hogy kevés a gyerekek. Sokkal kevesebb, mint az előző években volt, mert a mai iskolásgyerekek már csaknem kivétel*

nélkül mind úgynevezett hadiszületésűek és így a rossz táplálkozás következtében nagy a halandóság közöttük. Még más években 2-3 elsőosztály is volt, addig az idén állig tudtak egy elsőosztályra való gyermeket felvenni. A rossz táplálkozás és a hiányos öltözködés miatt *felülösen sok a ferde növekedés apróság, úgyhogy a legutóbbi vizsgálaton, amikor gyógytornára iratták fel a gyerekeket, körülbelül ötven százalékot találtak ferde növekedésűnek, akiknek gyógytornára feltétlen szükségük van.*

— A legnagyobb baj, — folytatja — hogy *dhecek a gyerekek.* Mind arról panaszodik, hogy nem evett.

Előfordult már több ízben, hogy egyik-másik elsőpadt, elszédült. Mikor jobban lett, megkérdeztük, mi baja van?

— Tanító néni, kérem, — felelt sírva — *már tegnap dél óta nem ettem, mert a mamám Kispesten mos és nem jött haza.* A szomszédok meg nem adtak enni, mert a multkorierért sem fizetett a mamám. Nem volt pénze: cipőt vett az öcsémnek, aki idejár az elsőbe...

Egy falat kenyér...

— A száraz kenyér is csomago és *négyen-öten megröhanják azt a boldogot, aki kenyeret vesz elő a zsebéből és megelégedetten majszolni kezd.* Természetes, az irigység rosszra vezet. Így történt azután, hogy egy harmadik osztálybeli kislányt a mult héten a szünetben úgy *civerték a nagyobbak a kenyérért*, hogy csak a siktásra előrohant tanító tudta kiszabadítani.

— Sok gyermek hiányzik és sokat késnek is az előadásról. Gyakori eset, hogy ott, ahol két gyermek van, *csak az egyiknek van cipője.* Ezek felváltva jönnek az iskolába. *A sorbandíllás miatt is sokat hiányoznak a gyerekek,* különösen a 4-5-6. osztályokban. Még örülünk, ha nyolc óra helyett kilencre állít be az iskolába. Nem is fél, hogy későn jött. Nem is panaszodik, azzal igazolja magát, hogy sorban kellett állnia zsírért, kenyérért, vagy tojásért.

Az ötös

— A fegyelem is teljesen meglazult. *Nem bánják az azótt rettegott ötöst.* Mindegy rekkik, tudják, hogy így is mégis 15-16 éves korukig kötelező a tanulás. Csak egy dolog van, amivel még a jobbérzésűekre hatni lehet, az, hogy nem viszik el kirándulásra, vagy egyéb szórakoztató előadásra, színházba, moziba. Ugyanis újabban rendszeresen járnak a propaganda-filmeket megnézni és a Városi Színház délutáni előadásaira, de az előbbi 10, az utóbbi pedig 40 koronába kerül, úgyhogy csak a jobb módúak jöhetnek el, mert a színházba még a legjobb tanulókat sem vihetjük el ingyen.

Beszélgetés közben nagy lárma hallatszik az „osztályból”. Benyitottunk: egy kis fiú áll a tábla tövében, alnát evett. Körülötte vagy húsz flúeska. Sőtár szemmel nézték a csomagot és közbe könyörögték igérték neki fűt-fát, hogy *legalább engedje megnyalni a finom gyümölcsöt...*